

**MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ
PROGRAM**
Základní školy Trmice
2015/2016

Úvod

Drogy a jiné sociálně patologické jevy se dotýkají i dětí, které navštěvují základní školu. Je tedy důležité zahájit primární prevenci právě v době školní docházky a poskytnout žákům potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku. V tomto věku patří žáci k nejhroženější skupině, a proto i naše škola připravuje a realizuje komplexní program primární protidrogové prevence a prevence sociálně patologických jevů, za pomoci různých subjektů.

Důležité kontakty (telefon, mail, konzultační hodiny):

Ředitelka školy	Mgr. Marie Gottfriedová	475 620 397; gottfriedova.marie@zstrmice.eu
Školní metodik prevence, výchovný poradce	Mgr. Drahoslav Straněk	475 620 397; stranek.drahoslav@zstrmice.eu KH: čtvrtek 8:45 – 9:30

Charakteristika školy

Školní budova je tvořena dvěma křídly, která jsou spojena tělocvičnou. Třídy prvního stupně jsou soustředěny v jednom křídle, druhostupňové třídy sídlí v druhém křídle budovy. Celou školní budovu obklopuje poměrně rozsáhlý areál školní zahrady, který je oplocen. V budově školy se nachází i školní družina. Mimo školní areál je umístěna školní jídelna, do které žáci dochází asi 300 metrů.

ZŠ Trmice je základní školou s právní subjektivitou. V září 2007 byla zahájena výuka dle Školního vzdělávacího programu Základní školy Trmice, vytvořeného podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

V současné době školu navštěvuje 306 žáků. Někteří žáci jsou ze sociálně znevýhodněného prostředí, dále naši školu navštěvují i děti cizinců a děti s tělesným omezením. Žáci jsou rozděleni celkem do 15 tříd. Na naší škole je i v letošním školním roce otevřen přípravný ročník, jehož kapacita je plně využita.

V letošním školním roce působí na škole 21 učitelů, 2 vychovatelky školní družiny, 9 asistentů pedagoga a 1 speciální pedagog.

Pravidla chování žáků, jejich práva a povinnosti jsou dána školním řádem.

Vnitřní informační zdroje školy

Strategickým zdrojem informací nejen pro žáky jsou webové stránky školy (www.zstrmice.cz), které poskytují v rámci možností nejaktuálnější informace o dění ve škole. (Informace poskytuje i školní televize Šotek – www.tvsotek.cz.) Dalším důležitým zdrojem informací jsou nástěnky situované na strategických místech školy.

Všichni žáci i zaměstnanci školy mají k dispozici školní e-mailovou schránku.

Žáci se mohou se svými problémy svěřovat dospělým též prostřednictvím schránky důvěry.

Každý vyučující je žákům a rodičům k dispozici v době konzultačních hodin, po dohodě i mimo ně.

Analýza současného stavu ve škole (vyplývá z hodnocení MPP pro školní rok 2014/2015)

Na naší škole těžíme z toho, že jsme školou rodinného typu, kdy takřka každý učitel zná všechny žáky jménem a naopak. Učitelský sbor se snaží ve škole vytvářet pozitivní atmosféru, ve které se žáci nemusí obávat přijít za kýmkoli z dospělých a svěřit se s případným problémem. Díky těmto skutečnostem se nám celkem dobře daří zachycovat problémy již v době jejich zrodu a umožňuje nám to jejich řešení ještě před jejich eskalováním. Primárním řešením takových problémů jsou třídnické hodiny, kdy je žákům dána možnost vyjádřit se k problému, učiteli tím je umožněno podívat se na věc jinou optikou. Pokud i po této základní intervenci problém přetrvává, přichází na řadu řešení problému se školním preventivním týmem, rodiči, školním speciálním pedagogem případně s dalšími subjekty (kurátor, pracovník PPP, Policie ČR, Člověk v tísni).

Problém s rostoucí a nevěrohodně omlouvanou absencí u některých žáků jsme se snažili eliminovat i pomocí soutěže „Nepromarni ani den“ a projektu „Trochu jinak“.

Nepromarni ani den

„Nepromarni ani den“ je název první aktivity, která na naší škole byla zavedena kvůli podpoře pravidelné docházky našich žáků na výuku. Každý z nás by na sobě měl každodenně pracovat. Každý z nás se každý den může něčemu novému naučit a posunout se zas o kousek dál. Každý den bychom se měli pokusit aspoň drobný krůček se sebou samým udělat. A to je také smyslem této soutěže. Celá soutěž je určena primárně k podpoře pravidelného docházení do školy. Soutěž probíhá ve dvou rovinách a trvá celý školní rok. Soutěž je určena pro všechny žáky ZŠ Trmice. Při slavnostním zahájení školního roku v tělocvičně školy jsou všem žákům připomenuta pravidla soutěže a zástupcům tříd jsou pak stručná pravidla předána v písemné podobě, aby je všichni žáci mohli mít po celou dobu školního roku na očích.

Soutěž spočívá v tom, že třídní kolektiv se snaží dosáhnout co možná nejnižšího počtu zameškaných hodin. Každé pololetí je vyhodnocováno zvlášť. Třída, která má za pololetí v součtu nejnižší počet zameškaných hodin ze všech tříd na škole, získá při vyhodnocení soutěže v závěru školního roku při slavnostní akademii finanční odměnu ve výši 2000 Kč, kterou může použít na nějaký výlet, bowling, či jiný program, na kterém se žáci a třídní učitel dané třídy dohodnou. Na konci školního roku jsou tudíž

odměněny dvě třídy, jedna za první pololetí, druhá za druhé pololetí školního roku. V loňském školním roce vyhrála za 1. pololetí třída 3. A a ve 2. pololetí si nejlépe vedla 7. A.

Kromě výše zmíněné soutěže třídních kolektivů, mohou soutěžit i všichni žáci naší školy sami za sebe. Žáci, kteří za celý školní rok nezameškají ani jednu vyučovací hodinu, jsou v závěru školního roku zařazeni do slosování o tablet. Toto slosování zase probíhá při závěrečné školní akademii.

Trochu jinak

Projekt „Trochu jinak“ by měl zohlednit nejen docházku do školy, ale i práci žáků na sobě samých, na svém přístupu ke vzdělávání, na svém růstu, na svém vztahu k druhým lidem a k okolí, měl by žáky vybídnout k převzetí spoluzodpovědnosti za jejich vzdělávání, za jejich život...

Pro školní rok 2014/2015 jsme se snažili upravit projekt tak, aby více vyhovoval našim potřebám a cílům. Také jsme se snažili vyvarovat některých problémů či nejasností, na které jsme narazili v průběhu pilotování v závěru předchozího školního roku (2013/2014). Projekt od září školního roku 2014/2015 vypadal následovně:

- ✓ žáci byli hodnoceni ve třech kategoriích:
 - **chování**
 - **docházka**
 - **školní práce** (ta zahrnuje aktivitu v hodinách, zájem o probíranou látku projevený třeba i při domácí přípravě – např. dobrovolné domácí úkoly...)
- ✓ hodnocení žáci byli v třítydenních cyklech a to formou bodů (0 – 4 body – maximální bodový zisk)
- ✓ skupina žáků, kteří spadali do skupiny s nejnižším počtem bodů, nebyla nijak omezována, využívala všech práv stanovených školním řádem
- ✓ skupiny s vyšším bodovým ziskem získávaly bonusy navíc (čím více bodů žák získal, tím více získal také bonusů)
- ✓ aby výsledky celého hodnocení bylo možno jednoduše rozpoznat (umožnit žákům využití bonusů například při dozorech...), získaly skupiny žáků s vyšším bodovým ziskem barevně odlišené náramky, které žáci nosili po celé další třítydenní období
- ✓ aby na sobě žáci mohli více zapracovat, mohli nahlížet do systému hodnocení, aby věděli, který učitel jim dal kolik bodů a v jaké kategorii, případně se mohli daného vyučujícího zeptat, co mají udělat, aby dosáhli lepšího výsledku atd.
- ✓ žáka, který nechtěl být do projektu zapojen, mohli rodiče písemně odhlásit u třídního učitele

Ve školním roce 2014/2015 byly do projektu zapojeny třídy 4. – 9. Celkem v nich bylo 169 žáků. Jedna žákyně byla na žádost rodičů z projektu odhlášena. Celkem se tedy zapojilo 168 žáků. Ve školním roce 2014/2015 probíhal projekt Trochu jinak v jedenácti cyklech, až na výjimky třítydenních. Ze všech do projektu zapojených žáků pouze 14 v průběhu celého školního roku „nedosáhlo“ ani jednou na žádný z náramků. Všechny ostatní děti (celkem tedy 154) zapojené do projektu náramek alespoň jednou získaly (většinou i opakovaně):

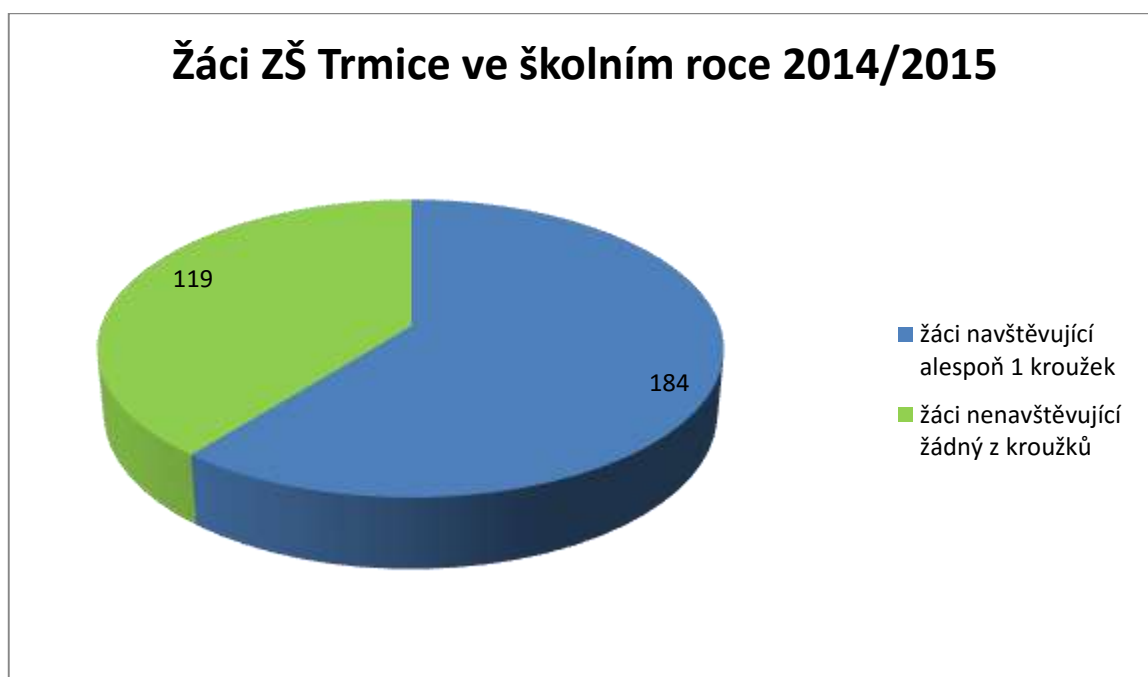
- ✓ jen 11 žáků získalo náramek méně než třikrát
- ✓ 83 žáků mělo jeden z náramků po celou dobu, kdy projekt probíhal
- ✓ 11 žáků a žákyň mělo dokonce po celý školní rok stále oranžový náramek (náramek symbolizující skupinu žáků s největším bodovým ziskem)

Nutno také doplnit, že 14 výše zmíněných žáků, kteří ani jednou v uplynulém školním roce nedosáhli na žádný náramek, nepatří nutně mezi žáky, kteří mají problémy s docházkou. Na druhou stranu stejně tak navštěvuje naši školu několik žáků, kteří patří mezi sběratele neomluvených hodin, ale dokázali alespoň někdy pracovat a chovat se tak, že náramek získali.

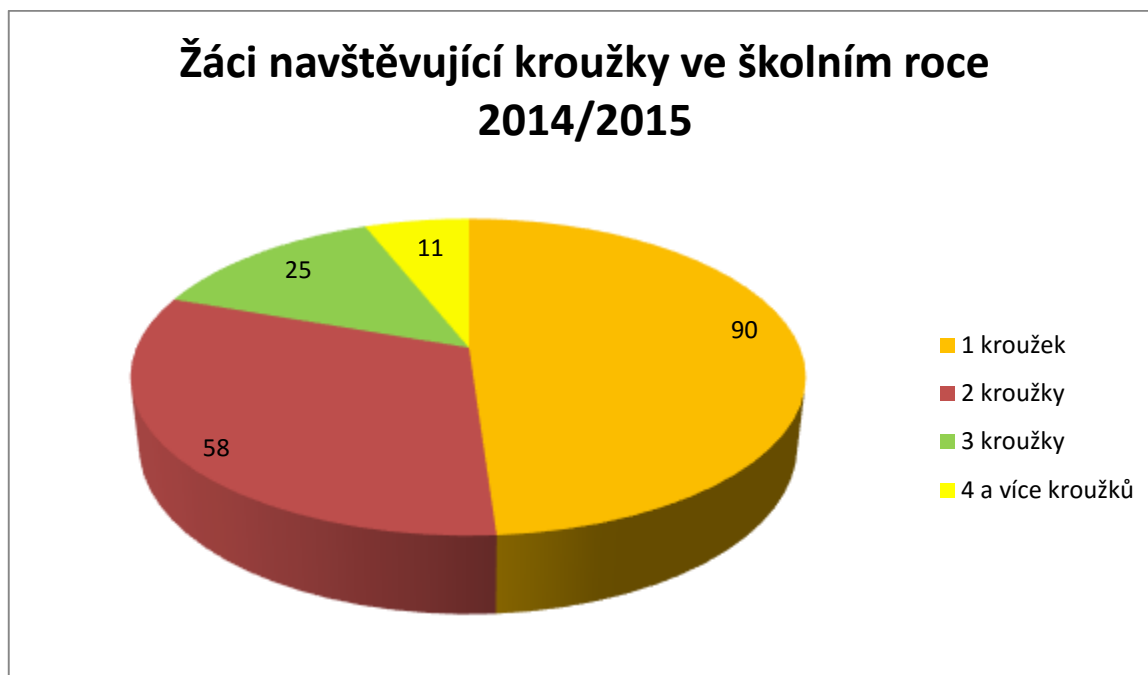
Domníváme se, že z uvedených výsledků vyplývá, že většina žáků na sobě alespoň trochu a alespoň někdy zapracovala. Domníváme se, že na naší škole je jen hrstka žáků, kterých se tento projekt vůbec „nedotkl“.

Volnočasové aktivity

Opět se nám jako vhodná forma prevence před vznikem sociálně patologických jevů osvědčila široká nabídka volnočasových aktivit pro žáky naší školy. Tyto aktivity jsou finančně dostupné pro každého z našich žáků (poplatky jsou spíše symbolické). Žáci si v loňském školním roce mohli vybírat z celkem 26 rozmanitě zaměřených kroužků.

Z celkových 303 žáků školy využilo naší nabídky volnočasových aktivit 184 žáků, někteří z nich dokonce navštěvovali 2 a více kroužků (viz následující graf).

I v loňském školním roce jsme spolupracovali s PČR a s kurátory (dopravní výchova, projekt Děti a právo). Na škole se také uskutečnila řada besed o tématech: drogy, sex, virus HIV a AIDS, zdravý životní styl.

Bohužel se nám v loňském školním roce nepodařilo zrealizovat projekt „Abychom si věděli rady“.

Cíle MPP

Na naší škole se snažíme vést žáky ke zdravému životnímu stylu a k osvojení pozitivního sociálního chování. Snažíme se je též povzbuzovat a vybízet k smysluplnému využívání volného času. Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům. Cílem našeho programu je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddelitelnou součástí výuky a života školy. Je nutné analyzovat jedince a konkrétní sociální situaci dítěte. Naše škola se věnuje dětem s vadami učení a chování a pomáhá jim k jejich kompenzaci, protože tuto skupinu chápeme jako velmi ohroženou. Nabízíme volnočasové aktivity a programy, kde se mohou uplatnit všechny děti. Důraz je položen na informovanost žáků v hodinách výchovy k občanství, výchovy ke zdraví, přírodopisu, chemie, na prvním stupni především v hodinách prvouky a přírodovědy, ale i v dalších předmětech.

Konkrétní aktivity pro školní rok 2015/2016

I v letošním školním roce chceme pracovat na budování pozitivní atmosféry ve škole, a to jak ve vztazích žák-žák, žák-učitel, učitel-učitel, tak i učitel-rodíč.

- nocování ve škole (v kompetenci třídních učitelů)
- adaptační pobyty žáků

- společné akce pro žáky, rodiče a učitele (drakiáda na školní zahradě, den otevřených dveří, vánoční kreativní dílny, představení divadelního souboru BALANC, ples absolventů, koncerty žáků a učitelů...)
- společné sportovní aktivity pro žáky a učitele (pravidelné florbalové zápasy, fotbalová utkání)

Budeme se i nadále snažit být vnímaví k dění okolo nás, zaznamenávat včas případné problémy a ihned je řešit v rámci třídnických hodin.

Žáci mají možnost kdykoli pohovořit o svých problémech s výchovným poradcem nebo jiným pedagogem, ke kterému mají důvěru. Se svými problémy nebo dotazy se mohou žáci školy svěřovat rovněž prostřednictvím schránky důvěry.

Budeme pracovat s žáky v oblasti prevence sociálně patologických jevů v rámci vyučovacích hodin.

- např. chemie – návykové látky; dějepis – rasismus a xenofobie; výchova ke zdraví – závislostní chování, poruchy příjmu potravy, zdravý životní styl; výchova k občanství – prekriminální chování, rasismus, xenofobie, mezilidské vztahy, šikana, vandalismus, otázka zodpovědnosti; přírodopis – sexuálně rizikové chování; ...
- úměrně věku žáků se těmito tématům budeme věnovat i na prvním stupni (v hodinách prvouky a přírodovědy kladen důraz především na nebezpečí kouření a konzumace alkoholických nápojů; děti jsou informovány o možném zneužívání léků a orientačně i o jiných drogách; ...)

V letošním školním roce bude v rámci povinně volitelného předmětu „Zmizelí sousedé“ umožněn žákům bližší kontakt s problematikou xenofobie a jejích následků.

Pro žáky budou organizovány besedy s Policií ČR (1. stupeň), s kurátory (pro žáky 2. stupně), besedy na téma sexuálně přenosných chorob, drog...

I v letošním školním roce bychom chtěli motivovat žáky k pravidelné docházce do školy a k aktivnímu přístupu ke vzdělání projekty „Nepromarni ani den“ a „Trochu jinak“. Projekt „Trochu jinak“ dozná oproti loňskému školnímu roku několika změn. Žáci budou hodnoceni vždy po měsíci. Vyhodnocení bude probíhat v rámci třídnické hodiny, aby bylo posíleno i sebehodnocení žáků. Žáci s třídním učitelem budou mít možnost probrat, co se komu povedlo, jak si vedou, budou se moci navzájem pochválit...

V závěru tohoto školního roku se pokusíme znovu zorganizovat projekt „Abychom si věděli rady“ (občanské sdružení MEDIC).

Předpokládáme, že volnočasové aktivity nabízené našim žákům budou v přibližně stejném rozsahu i náplňové rozmanitosti jako minulý školní rok (sportovní kroužky, hudební kroužky, umělecké kroužky, jazykové kroužky...). Stejně tak se pokusíme našim žákům ukázat smysluplné trávení volného času například společnými návštěvami večerních představení v divadle.

Zdravý životní styl našich žáků budeme i nadále podporovat díky projektu „Ovoce do škol“.

Rodiče budou i nadále prostřednictvím třídních učitelů informováni o realizaci Minimálního preventivního programu na škole. Problémy spojené s drogami a dalšími sociálně patologickými jevy je třeba řešit ve vzájemné spolupráci. Rodiče jsou průběžně informováni o situaci na škole i o možnostech případné pomoci (třídní schůzky, webové stránky školy, konzultace atd.). V této oblasti je žádoucí větší angažovanost rodičů. Bohužel se však tento bod stále nedaří zcela naplnovat, převažuje zde spíše snaha problémy nevidět. Bez spolupráce s rodinou však jen těžko dojdeme k nějaké zásadní změně a uspokojivému řešení této problematiky. Jako možnost se jeví spolupráce se zřizovatelem (MÚ Trmice) a Radou školy.

Pedagogové se v rámci svých možností zúčastňují aktivit zaměřených na protidrogovou prevenci a prevenci sociálně patologických jevů. Škola jim poskytuje programovou nabídku seminářů a školení zabývajících se touto tematikou.

Řešení přestupků

Dojde-li k porušení ustanovení školního řádu, týkajícího se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, bude toto klasifikováno jako hrubý přestupek a budou z toho vyvozeny patřičné sankce. Dále budou sledovány i další sociálně patologické jevy – šikana, vandalismus, brutalita, rasismus a další. Při jejich zjištění budou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

1. individuální pohovor se žákem
2. podle zjištěných informací spolupráce s rodinou
3. zprostředkování kontaktu s odborníkem
4. v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
5. v případě dealerství oznámení Policii ČR

Spolupráce s dalšími subjekty

- Oblast školství
 - ✓ krajská protidrogová koordinátorka
 - ✓ pedagogicko-psychologická poradna
 - ✓ vzdělávání pedagogů, kteří realizují preventivní aktivity ve škole, odborná práce s dětmi ohroženými sociálně patologickým vývojem
- Oblast zdravotnictví
 - ✓ dětský lékař
 - ✓ spolupráce při realizaci protidrogové prevence
- Oblast sociálních věcí
 - ✓ sociální odbor, kurátoři
 - ✓ Policie ČR, Městská policie
 - ✓ služba kriminální policie - oddělení nezletilých

- ✓ využívání lektorských služeb policistů v oblasti sociálně patologických jevů

Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole

Garantem programu je Mgr. Drahoslav Straněk – výchovný poradce a současně protidrogový koordinátor. Ten odpovídá rovněž za koordinaci preventivních aktivit na škole. V rámci své činnosti připravuje ve spolupráci s vedením školy Minimální preventivní program a zodpovídá za jeho realizaci na škole. O programu jsou informováni všichni učitelé, zákonní zástupci žáků (v rámci třídních schůzek), žáci (v hodinách rodinné výchovy příp. dalších předmětů) a prostřednictvím novin i široká veřejnost. Výchovný poradce a protidrogový koordinátor spolupracuje s třídními učiteli a ostatními pedagogy, dále s OPPP a dalšími odborníky, institucemi a organizacemi.

Závěr

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání žáků po celou dobu povinné školní docházky. Účastní se ho pedagogický sbor, žáci, zákonní zástupci žáků a odborníci. V rámci minimálního preventivního programu je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence sociálně patologických jevů s výcvikem v sociálních dovednostech. Dále je nutné preferovat ve výuce témata zaměřená na oblast zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. Program musí brát zřetel na věk a osobní charakteristiky jedinců. Bude mít smysl jedině tehdy, když všichni zúčastnění budou chápat jeho důležitost a přínos. Toho chceme dosáhnout dobrou a pravdivou informovaností, ochotou vyslechnout druhého a hledáním správné cesty v případech, kdy je nutné pomoci.

Vypracoval:

Schválila:

V Trmicích 01. 09. 2015

Mgr. Drahoslav Straněk
výchovný poradce

Mgr. Marie Gottfriedová
ředitelka školy